

Naar man nu har sagt: Uagtet alt dette skal Kjøbenhavn dog ikke have saa stort et Bidrag som det øvrige Land, har man nævnt som Grund dertil, at Kjøbenhavns Skolevæsen var stillet mere selvstændigt end det øvrige Lands. Dertil vil jeg gøre den Bemærkning, at hvis det var saaledes, at her i Kjøbenhavn havde Kommunen større Indflydelse paa Skolevæsenet end ellers, var det vel ikke noget, man ellers vilde angribe, naar det har vist sig, at Kommunen benytter sin Indflydelse til det Gode. Men dernæst maa jeg gøre opmærksom paa, at det er netop ogsaa kun, fordi Kommunen arbejder saaledes, at den har faaet denne Frihed i disse Forhold, som den faktisk besidder. I Virkeligheden er Ordningen saaledes, at skulde det vise sig, at Kjøbenhavn gik tilbage med sit Skolevæsen, eller at Staten af andre Grunde fik Anledning til at gribe ind deri, staa Kjøbenhavns Skolevæsen lige saa stærkt knyttet til Staten som det øvrige Skolevæsen. Thi baade er det saa, at Skolevæsenets øverste Styrelse her i Kjøbenhavn er lagt i Skoleinspektionens Haand, som for en stor Del er en Statsmyndighed, og dernæst staa Skoleinspektionen saa vel som de andre Myndigheder paa Undervisningsomraadet under Kultusministeriet, saaledes at dette paa forskellig Maade kan gribe regulere ind. Naarlig maa det bemærkes, at baade Undervisningsplanen billiges og Lønningsbestemmelserne vedtages af Ministeriet. Det er saaledes ganske urigtigt, naar man siger, at vi i Kjøbenhavn skulde være stillede saaledes, at Staten ikke har Besøjelse til at tale med paa Skolevæsenets Omraade. Nu forekommer det mig altsaa, at naar det forholder sig saaledes, er der noget underligt i, at man uagtet Kjøbenhavn med Udgifterne til sit Skolevæsen er gaaet videre, end man kunde vente, vil sige, at Kjøbenhavns Kommune desuagtet ikke skal støttes i et lignende Forhold som det øvrige Land.

Her kommer jeg ind paa den Betragtning, som er bleven gjort gældende, at Grunden hertil skulde være, at Kjøbenhavn har saa mange Goder, og derfor skulde man nu ved en Lestighed som denne lade Kjøbenhavn nøjes med mindre. For saa vidt der har været talt om disse Goder, skulde de bestaa i, at Kjøbenhavn er Regeringens Sæde, har Rigsdag, Universitet, Teater

o. s. v. At dette alt sammen er store Herligheder, kunne vi let blive enige om, det er saare godt. Men man kan egentlig ikke sige, at det har noget at gøre med de Spørgsmaal, som det her drejer sig om, nemlig om hvorledes Staten er pligtig at stille sig i økonomisk Henseende over for de forskellige Kommuner. Man kan sige, at derved bevirkes der visse Indtægter for Byens Vedkommende. Godt, hver af os lever jo paa sin Vis, paa Landet af nogle og i Kjøbenhavn af andre Indtægtskilder. Det er ikke det, det her gælder om at overveje, og endnu mindre det Spørgsmaal, hvad der behøves. Hvad det gælder om, er, hvorledes det i økonomisk Henseende stiller sig for Befolkningen i Kjøbenhavn. Er den mere eller mindre behjertet end Befolkningen i det øvrige Land med Hensyn til sine kommunale Forhold? Det er det, man maa bedømme eller prøve at udtale sig om, inden man kan afgøre, om Kjøbenhavns Kommune er stillet saaledes, at den skulde behandles anderledes end de øvrige Kommuner. Herom maa jeg tillade mig at give et Par Oplysninger. Jeg tror, at de have deres Interesse, fordi dette Spørgsmaal i alt Fald ikke hidtil har været saaledes belyst, at man fuldt kunde dømme derom. Jeg vil heller ikke kunne paatage mig nu at gøre det fuldstændigt, men jeg vil dog bede de Herrer høre lidt paa mig, naar jeg prøver at give en Udsigt over, hvorledes de kommunale Byrder falde til Last for Kjøbenhavns Befolkning, Købstadsbefolkningen og Landbefolkningen. Det er sandt, at vi have disse forskellige Institutioner, og at det er godt at have dem, men det kræver ogsaa, at Byen drives og indrettes anderledes end Købstad- og Landkommunerne. Jeg tror, at det har sin Interesse, at dette Spørgsmaal bliver belyst, og derfor skal jeg tillade mig at nævne nogle Tal.

I Kjøbenhavn er Folkemængden sat til 330,000. Kommunens Udgifter beløbe sig om Aaret til 9,500,000 Kr., og dertil svarer ogsaa dens Indtægter, idet Indtægter og Udgifter balancere. Disse Indtægter tilvejebringes først ved forskellige Indtægtskilder, som Kommunen har, af Renter, Tordebogsafgifter, sit Gasværk o. s. v. Det bliver 2,976,270 Kr. Jeg standser et Øjeblik ved denne Sum, thi naar jeg siden skal